

GEMEENTEREKENING 2008 SAMENVATTING

BURGEMEESTER & WETHOUDERS

**Jacq. Wallage
(Jacques)**
Burgemeester

**H. Bakker
(Henk)**
Secretaris

**C.T. Dekker
(Karin)**
Wethouder
GroenLinks

**J.A. Dijkstra
(Jaap)**
Wethouder
PvdA

**J.C.M. van
Schie (José)**
Wethouder
PvdA

**P.W.G.
Verschuren
(Peter)**
Wethouder
SP

**J.A. Visscher
(Jannie)**
Wethouder
SP

**F. de Vries
(Frank)**
Wethouder
PvdA

Burgemeester Jacq. Wallage

Algemeen Bestuurlijke Zaken, Openbare Orde en Veiligheid, Externe Betrekkingen, Regionale samenwerking, Coördinatie Grote Stedenbeleid, Coördinatie Akkoord van Groningen, Internationale Betrekkingen, Documentaire informatievoorziening, Gemeentearchief

Wethouder Karin Dekker

Financiën, Personeel en Organisatie, Verkeer en Vervoer

Wethouder Jaap Dijkstra

Economische Zaken, Internationale Handelsrelaties, Cultuur

Wethouder José van Schie

Onderwijs, Jeugd, Welzijn, Sport en Recreatie

Wethouder Peter Verschuren

Sociale Zaken, DSW Stadspark, Integratie, Arbeidsmarktbeleid, Emancipatie

Wethouder Jannie Visscher

Zorg, Ouderen, Stadsbeheer, Milieu

Wethouder Frank de Vries

Loco-burgemeester, Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting, Wijkvernieuwing, Grondzaken, Monumenten

Inleiding

In de gemeenterekening leggen wij elk jaar verantwoording over het gevoerde beleid en de financiële resultaten. De basis voor het in 2008 gevoerde beleid vormde de door de gemeenteraad in november 2007 vastgestelde gemeentebegroting 2008. De begroting 2008 gaf uitvoering aan ons collegeprogramma Sterk, Sociaal en Duurzaam.

2008 was het tweede volledige jaar van het huidige college. We hebben op veel terreinen het beleid van het voorgaande voortgezet, maar we plaatsten ook nieuwe accenten. Een belangrijk nieuw accent is onze versterkte aandacht voor duurzaamheid. In 2008 zijn resultaten daarvan zichtbaar geworden. Ook op andere beleidsterreinen hebben we in 2008 resultaten geboekt. Op de volgende bladzijden leest u daar meer over.

Financieel sluiten we 2008 goed af. We hebben een positief resultaat van 42,2 miljoen euro. Voor het grootste deel ligt de bestemming daarvan al vast. 3,7 miljoen euro is nog vrij te besteden. Hiervoor zullen we in het najaar voorstellen doen in onze begroting voor 2010. Meer informatie over de financiën vindt u verderop in deze brochure.

Inmiddels is duidelijk dat de internationale kredietcrisis die zich in 2008 openbaarde ook voor gemeenten ingrijpende gevolgen zal hebben. De afgelopen jaren waren in financiële zin zonnig. Maar inmiddels is de lucht betrokken. Bij de voorbereidingen van de begroting voor 2010 is een somber beeld naar voren gekomen. We verwachten dat we de komende jaren enerzijds minder geld zullen ontvangen van het Rijk en anderzijds een toename van het aantal bijstandsuitkeringen. Dit betekent dat we de komende jaren fors moeten bezuinigen. Concrete voorstellen hiervoor zullen we doen in het najaar, in de begroting voor 2010.

Burgemeester en wethouders van Groningen

Op 17 juni 2009 zal de gemeenteraad over de gemeenterekening 2008 spreken en beslissingen nemen over de bestemming van het voordelig saldo. Deze brochure is een beknopte samenvatting van de rekening. De volledige rekening kunt u raadplegen in het Gemeentelijk Informatiecentrum in de Kreupelstraat en op de website van de gemeente: www.gemeente.groningen.nl

GRONINGEN IN CIJFERS

	Rekening 2007	Begroting 2008	Rekening 2008
A. Sociaal			
Aantal inwoners			
Jongeren (0 t/m 19 jaar)	35.849	35.939	36.159
Middengroep (20 t/m 64 jaar)	126.150	126.527	127.380
Ouderen (65 jaar en ouder)	20.740	20.534	20.892
Totaal	182.739	183.000	184.431
B. Fysiek			
Aantal bijstandsontvangers (fww)	9.489	7.820	8.017
Gesubsidieerde banen	1.312	1.585	1.490
Aantal nieuwe trajecten	1.108	1.050	1.141
Totaal	2.420	2.635	2.631
Aantal WSW'ers DSW "Stadspark" (gemiddeld)	1.592	1.577	1.615
B. Fysiek			
Oppervlakte gemeente (in ha.)	8.369	8.369	8.369
Waarvan binnenwater	458	458	458
Historisch stads- of dorpskern	112	112	112
Lengte van de wegen (in km.)			
- binnen de gemeentegrens	568	570	568
Aantal woningen	83.329		83.832
Wooneenheden	20.209		20.379
Woonwagens	205		205
Woonschepen	479		479
Bijzondere woongebouwen (capaciteit)	3.270		3.270
Totaal woonruimten	107.407	104.821	108.165
C. Financieel			
Totaal lasten (excl. Investerings RO/EZ)	828.838.000	851.088.000	845.314.000
Totaal lasten per inwoner	4.536	4.651	4.583
Investerings (excl. grondexploitatie)	58.116.000	49.688.000	63.223.000
Investerings per inwoner	318	272	342
Opbrengst belastingen	44.378.000	44.823.000	45.770.000
Opbrengst belastingen per inwoner	243	245	248
Algemene Uitkering Gemeentefonds	216.493.000	224.044.000	233.429.000
Algemene Uitkering Gemeentefonds per inwoner	1.185	1.224	1.266
D. Personeel			
Totaal aantal Fte	2.909	2.982	2.913

BELEIDSRESULTATEN 2008

Hieronder vindt u een selectie uit de beleidsresultaten van 2008. Voor een volledig beeld van het werk van de gemeente verwijzen we naar de rekening zelf; te vinden op de website van de gemeente.

WERK EN INKOMEN

Opnieuw minder mensen in de bijstand

In 2008 hebben we goede resultaten geboekt. We hebben opnieuw weer veel mensen aan een baan kunnen helpen, waardoor het aantal bijstandsklanten is gedaald. Hoewel we onze eigen doelstelling (een netto uitstroom van 700 bijstandsgerechtigden) niet hebben gehaald, scoren we in vergelijking met grote en middelgrote gemeenten in Nederland toch boven gemiddeld.

Uitkeringen correct en tijdig betaald

Van alle aanvragen voor een WWB-uitkering is 90,6% afgehandeld binnen acht weken. Voor de juistheid van de uitkeringen hebben wij periodiek kwaliteitsaudits gehouden. Daaruit bleek dat ons foutenpercentage steeds royaal onder de landelijke norm van 1% is gebleven.

Actief regionaal arbeidsmarktbeleid

In 2008 hebben we een voortrekkersrol genomen bij het versterken van de samenwerking in het regionale arbeidsmarktbeleid. Dat doen we vanuit onze programma's Werk en Inkomen en Economisch Business Plan.

We kunnen terugkijken op diverse productieve activiteiten; o.a.:

- een conferentie met de Zorgsector, gericht op een gezamenlijke aanpak voor instroom, doorstroom en behoud van zorgpersoneel.
- concrete afspraken met een aantal branches en grotere bedrijven over de instroom en scholing van werkzoekenden.
- enkele grotere regionale wervingsacties; o.a. voor een groot mediaconcern en voor de Call-centerbranche.

Alle Stadgers actief

In 2008 hebben we op veel verschillende manieren aandacht besteed aan mensen die – om welke reden dan ook – niet gemakkelijk op eigen kracht passend werk kunnen vinden. Enkele van onze activiteiten, waarmee we over het algemeen goede resultaten boekten:

- **Perspectief op Werk:** tijdelijk werkervaring opdoen in een beschermde werkomgeving
- **Springplank:** intensieve begeleiding in combinatie met intensieve controle voor mensen met onvoldoende werkmotivatie; deze aanpak heeft tot een forse uitstroom geleid.
- **Groningen@Work:** de doelgroep van Groningen@Work is uitgebreid tot 65 jaar.
- **Diagnose@Work:** nieuwe diagnose-aanpak voor mensen die langdurig in de bijstand zitten, met aansluitend een @work-programma.

Verder werkten we ook nog aan vroegtijdige begeleiding van ex-gedetineerden, activeerden we alleenstaande ouders, ontwikkelden we gesubsidieerde banen voor senioren en werkten we aan de programma's **Meedoen en Erbij horen**.

Samenwerking in het armoedepact

De organisaties van het armoedepact raken steeds meer met elkaar in gesprek. Met verschillende activiteiten en voorlichtingsmiddelen brengen we de ondersteuningsmogelijkheden onder de aandacht van de doelgroepen. Het resultaat daarvan is minder groot dan we hadden verwacht. Het aantal aanvragen voor bijdragen voor sport- en cultuuractiviteiten is wel flink toegenomen, maar het is nog te vroeg om algemene conclusies te trekken over de effecten van het armoedepact. Dat willen we in het najaar van 2009 doen.

ECONOMIE

Meer bedrijven en meer banen

Het aantal bedrijfsvestigingen en starters in Groningen neemt nog steeds toe. In 2008 is ook de werkgelegenheid opnieuw toegenomen en de werkloosheid verder gedaald. Op 31 december 2008 hadden we 132.373 banen. Daarmee hebben we het gestelde doel van 129.500 arbeidsplaatsen in 2010 nu al ruim gehaald. In de speerpuntsectoren groeide de werkgelegenheid in de periode 2004-2008 boven gemiddeld (5,9% ten opzichte van 3,4% gemiddeld).

Bedrijventerrein Westpoort in gebruik

In 2008 vestigde zich het eerste bedrijf op Westpoort. Op dit nieuwe bedrijventerrein besteedden we met een duurzaamheidsplan en parkmanagement nadrukkelijk aandacht aan duurzaamheid. Westpoort krijgt een eigen aansluiting op de A7; het nieuwe viaduct is in juni 2009 klaar, waarna de aansluiting in de loop van 2010 in gebruik genomen kan worden. De nieuwe brug over het Hoendiep is in april 2009 gereed.

Ondernemerstrefpunt van start

In november 2008 verrichtte toenmalig staatssecretaris Abou Taleb de officiële opening van het Ondernemerstrefpunt. Het Ondernemerstrefpunt speelt een belangrijke rol in ons beleid onderwijs-arbeidsmarkt. In 2008 zijn reeds 17 vragen van het bedrijfsleven ingevuld, variërend van opdrachten voor vmbo-ers tot academici.

City of talent

In januari lanceerden we met onze partners van het Akkoord van Groningen de gezamenlijke kenniscampagne *City of Talent*, waarmee we Groningen als studie- en kennisstad promoten. Onderdeel van de campagne is een internet-portal: www.cityoftalent.nl. We willen ook graag dat jonge mensen die hier hun talent ontwikkeld hebben, in Groningen ruimte krijgen er iets mee te doen! Daarop zijn onze 'activiteiten voor high potentials' gericht. In 2008 hebben we meegewerkt aan de oprichting van de Economic Talent Board en het Center of Entrepreneurship.

Creatief en ondernemend in het Ebbingekwartier

We willen de creatieve sector versterken. Onze plannen voor het Ebbingekwartier spelen daarbij een belangrijke rol. In het Ebbingekwartier hebben we in 2008 twee manifestaties gehouden: Ebbinge Gist 1 en 2. Onder enthousiaste begeleiding van een kwartiermaker zijn verschillende partijen met elkaar in contact gebracht en samenwerkingsverbanden geïnitieerd. Voor een aantal projecten lopen subsidieaanvragen, voor andere zijn inmiddels bouwvoorwaarden ingediend. Eind 2008 is de Verbindingsploeg aan de slag gegaan, waarin onderwijs, ondernemers, creatieven, vastgoedpartijen en overheid samenwerken aan de creatieve ontwikkelingen in het Ebbingekwartier.

Groningen internationaal

In 2008 hebben we ons met name gericht op het aanhalen van internationale contacten in Noord-Oost Europa, de stedenbanden San Carlos en Moermansk en de zusterrelatie met Tianjin in China. Er waren (handels)missies naar Denemarken, Tallinn, Rusland en Noorwegen. In China namen we deel aan het World Economic Forum. Ook ontvingen we delegaties in Groningen, uit Rusland, Nicaragua, Syrië en uit de Duitse partnersteden. De Russische ondernemers zijn in contact gebracht met Groningse ondernemers en hebben deelgenomen aan de Noordelijke Promotiedagen. In Hamburg heeft de gemeente Groningen van april 2008 tot mei 2009 kantoorruimte gehuurd in een verzamelgebouw voor jonge ondernemingen in de gaming-industrie. Ook ontvingen we gasten uit Tianjin, China, voor een intensief uitwisselingsprogramma. De relaties met de Duitse steden Oldenburg en Bremen zijn verder versterkt. Naast deze individuele stedenrelaties hebben we deelgenomen aan een aantal Europese samenwerkingsprojecten waarvoor Europese subsidie is ontvangen.

VERKEER & VERVOER

Groningers op de fiets

Net als in voorgaande jaren hebben we in 2008 gewerkt aan een nog fietsvriendelijker stad. Onder meer door fietspaden te asfalteren, nieuwe fietsroutes en -bruggen aan te leggen en verkeerslichten fietsvriendelijker af te stellen. Wie fietst, wil zijn fiets ook veilig kunnen stallen. Daarom hebben we besloten dat de bewaakte fietsenstallingen in de binnenstad in het vervolg gratis zijn. De bewaakte stallingen bij Kardinge en Paddepoel zijn weer open, voorlopig gratis. Bij studentenhuizen plaatsten we op verzoek kosteloos fietsenrekken. In 2008 in totaal zo'n 1.000 stuks.

Tram terug in de stad

In mei 2008 presenteerden we de tracé-voorstellen voor de eerste tramlijn in de stad. De tram maakt deel uit van een integraal regionaal OV-systeem, dat we samen met onze partners in de Regio Groningen-Assen ontwikkelen. Bevolking en ondernemers reageerden overwegend positief op de tram. In de tweede helft van 2008 heeft het projectbureau Regiotram mede op basis van de reacties uit de Groninger samenleving een definitief tracé-voorstel uitgewerkt. Dat is in maart gepresenteerd. Met de provincie hebben we afspraken gemaakt over de financiering en de verdeling van de risico's.

Veilig naar school

In 2008 werkten we aan onze plannen om de omgevingen van alle basisscholen in de stad verkeersveilig te maken. Dat doen we met een combinatie van maatregelen: (her)inrichting, voorlichting en een stopverbod voor de ingang van de school. Het pakket maatregelen ontwikkelen we in samenwerking met het schoolteam, ouders en omwonenden. Bij de eerste scholen waar de maatregelen zijn uitgevoerd, zijn de ervaringen positief.

Toegankelijke bushaltes

Vooraf voor ouderen, gehandicapten en ouders met kinderwagens die met de bus reizen, kan het in- en uitstappen lastig zijn. Daarom gaan we de komende jaren 420 van de in totaal 650 bushaltes in de gemeente toegankelijker maken. Inmiddels zijn al zo'n 50 haltes aan o.a. de Munnekeholm, het Zuiderdiep en de Grote Markt aangepast.

Oostelijke en Noordelijke ringweg

In 2008 is de reconstructie knoop Noordelijke Ringweg/Westelijke Ringweg/Reitdiep gereed gekomen. Voor het ongelijkvloers maken van de Oostelijke Ringweg zijn de plannen aan uw raad voorgelegd. Met de aansluiting Bedumerweg/ Noordzeebrug gaan we eind van dit jaar aan de slag, na een periode van stilstand als gevolg van onteigeningsprocedures.

Toekomstvast oplossing voor Zuidelijke Ringweg

Door het afblazen van de Zuiderzeelijn is er extra geld beschikbaar voor het oplossen van de knelpunten op de Zuidelijke Ringweg. We kunnen nu aan de slag met een toekomstvast oplossing, waarmee we de kwaliteit van het omliggende stedelijke gebied behouden of liever nog verbeteren. In 2008 en in de eerste maanden van dit jaar hebben we diverse varianten onderzocht en voorlopig uitgewerkt. In april en mei 2009 leggen we ze voor aan de Stad, waarna we in de zomer willen kiezen welke variant verder wordt uitgewerkt in een planstudie.

Drukte op de P+R-terreinen

In 2008 namen we nieuwe P+R-terreinen bij de Euroborg en in Haren (bij de af/oprit naar de A7) in gebruik. Het gebruik overtreft de verwachtingen, vooral het terrein in Haren staat regelmatig helemaal vol! De werkzaamheden voor het P+R-terrein Hoogkerk zijn in 2008 na jarenlange, soms moeizame, voorbereiding begonnen. Voor wie toch nog met de auto de binnenstad in wil of moet, is er met de opening van de Boterdiep-garage meer plek gekomen. De werkzaamheden aan het Damsterdiep zijn weer hervat. We verwachten dat die garage in 2011 in gebruik genomen kan worden.

LEEFOMGEVING EN VEILIGHEID

Burgers tevreden over onderhoud

Net als in voorgaande jaren waren de bewoners en bezoekers in 2008 tevreden over het onderhoud van de stad (gemiddeld rapportcijfer: een 7,4). Deze gelijke score aan 2006 haalden we met minder budget. Het is dus een mooi resultaat. Het gemiddelde wordt wat gedrukt door de lagere score op trottoirs, waar de laatste jaren nogal eens (te) veel onkruid groeit. Dit heeft zijn oorzaak in de warmere en langere zomers en onze keuze om geen gif te gebruiken, waardoor het moeilijk is het onkruid ook in de wortel te bestrijden.

De eigen omgeving Schoon Heel en Veilig

In ons project "Schoon, Heel, Veilig" (SHV), proberen we steeds meer plaats te geven aan bewonersinitiatieven en -participatie. In 2008 hebben we daar in diverse wijken en buurten goede resultaten mee behaald. De bewoners zijn over het algemeen enthousiast en de pers toont veel belangstelling. Onze conclusie is dat we met deze aanpak, waarmee we de betrokkenheid bij de eigen leefomgeving vergroten, op de goede weg zitten.

Meer dan 500 evenementen!

In Groningen is altijd wat te doen! In 2008 zijn er 458 kleine evenementen en 45 grote evenementen georganiseerd, een stijging van meer dan 22% ten opzichte van 2007. De top-10 van de spraakmakendste evenementen in 2008 was zeer gevarieerd: Go China, Koninginnedag, Meikermis, City Moves, City Dance, Keiweek, Noorderzon, Uit Groningen, 4 Mijl en de Kerstparade. Een aantal hiervan werd voor het eerst in Groningen georganiseerd. Ook bijzonder was de opvoering van de opera La Traviata op de Vismarkt in juni.

Extra bomen in de binnenstad

In de begroting 2008 was afgesproken in de binnenstad circa 50 bomen bij te planten. In de binnenstad liggen veel kabels en leidingen en ook zijn de groeicondities voor bomen niet overal goed genoeg. Het was een puzzel om goede plekken te vinden, maar in overleg met omwonenden zijn we daar in 2008 prima in geslaagd. In de eerste maanden van 2009 zijn 48 forse bomen van diverse soorten binnen de Diepenring geplant.

WOONKLIMAAT

184.500 Stadgers

Op 1 januari 2009 had Groningen 184.500 inwoners. Dat is al meer dan we in 2010 wilden bereiken (183.000).

Ruim 1300 nieuwe woningen

In 2008 zijn in Groningen 1332 woningen opgeleverd, een record sinds 1997. De hoge productie is gehaald mede dankzij de nauwe samenwerking met de corporaties, met beter gestroomlijnde procedures. Verder heeft ook de inzet van het 'aanjaagteam' (een gestructureerd overleg van de meest betrokken ambtenaren en de wethouder) goed gewerkt. Bijna 90 procent van de nieuwe huizen is gebouwd in de bestaande stad. We noemen hier de gedeeltelijke oplevering van Ciboga schots 3 (Trezoor), de 204 studio's aan de Antillenstraat, de eerste 46 woningen in het Europapark (Frontier), de 137 appartementen in het Dinkelpark en de eerste 21 woningen op Helpermaar. In de uitleggebieden waren de belangrijkste opleveringen Kliefdiep, Reitdiep-haven en Ter Borch.

1900 woningen in aanbouw

Eind 2008 waren er 1900 woningen in aanbouw. Markante projecten zijn de Abel Tasmantoren aan het Eemskanaal en de woningen en appartementen op de Kop van Oost.

Veel sociale huur...

Van de 1332 nieuw woningen in 2008 waren er 569 sociale huurwoningen: in de Korrewegbuurt (waaronder studio's aan de Antillenstraat), in Corpus den Hoorn (De Confiance) en in Hoogkerk/Kliefdiep. In 2007 en 2008 samen zijn 857 sociale huurwoningen gerealiseerd. Daarmee liggen we voor op ons doel van 1050 nieuwe sociale huurwoningen in 2010.

... en ook voor ouderen

In 2008 zijn bijna 600 woningen gebouwd die voor ouderen geschikt zijn. Een aantal van deze projecten maken expliciet deel uit van het programma Zorgen voor Morgen (De Confiance, de Maartenshof, de Veldspaatflat en de Gabriëlfat in Hoogkerk). Daarnaast zijn er aantrekkelijke appartementencomplexen voor zelfstandig wonende ouderen opgeleverd (Dinkelpark, Herepoort en de Victorie aan het Overwinningsplein).

DUURZAAMHEID

CO2-uitstoot vermeden; meer groene stroom

Dankzij de projecten uit ons Jaarprogramma Duurzaamste stad 2008 en initiatieven van derden is in 2008 de uitstoot van ruim 32.000 ton CO2 vermeden. Dit is een besparing van ongeveer 2 % van de totale uitstoot. Wel is de totale CO2-uitstoot van de stad dit jaar licht gestegen naar 1,5 miljoen ton CO2. Door de vergistinginstallatie van de Vagron is de productie van groene stroom de afgelopen jaren verdubbeld tot 0,7% van het totale energieverbruik (i.c. gas en elektriciteit) in de stad.

Zuinig met energie

In 2008 zijn we, in samenwerking met de belangenverenigingen, overgegaan op energiezuinige LED-feestverlichting in de binnenstad. Flink energiebesparingen realiseerden we op sportcentrum Kardingje, in zwembad De Parrel en het Helperbad en door het dimmen van de openbare verlichting; in de gehele stad zijn in 2008 zo'n 2.500 lichtmasten gedimd.

Energiebesparing bij huishoudens met lage inkomens

Via het project 'Energie Beter' hebben in Groningen zo'n 6.000 huishoudens met een lager inkomen een energiebox en energieadviezen ontvangen. Waar mogelijk zijn maatregelen uitgevoerd. In dit project zijn werkzoekenden/ bijstandsgerechtigden opgeleid tot energieadviseur. Al achttien deelnemers hebben zo een reguliere baan gevonden.

Ecologisch beheer wegbermen

De wegbermen in de stad vormen met elkaar een groot groen gebied. We beheren de wegbermen steeds meer ecologisch. In 2008 is het areaal ecologisch beheerde bermen met 1.000 hectare uitgebreid.

Nieuwe Groenstructuurvisie

Water en groen zijn belangrijk voor de kwaliteit van ons woon- en werkmilieu. Daarom willen de 'groenblauwe-structuur' in de stad versterken. Daarbij willen we nadrukkelijk de bewoners en gebruikers betrekken. In 2008 hebben we een nieuw Groenstructuurplan en een Waterplan gemaakt, waarin we onze ambities uiteenzetten.

Duurzaamste ondernemer 2008

In 2008 organiseerden we voor de tweede keer de verkiezing 'Duurzaamste ondernemer in de gemeente Groningen'. Op 5 maart 2009 werd Citeq BV Biologics, een bedrijf dat gespecialiseerd is in vaccins tegen allergie, door de jury uitgeroepen tot winnaar. Bonbonatelier Schlaman kreeg de aanmoedigingsprijs. Citeq BV Biologics kreeg de eerste prijs vanwege de gerealiseerde forse energiebesparing met innovatieve toepassing van aardwarmte zonder tussenkomst van een extra energieverbruikende warmtepomp.

En verder...

Ons programma 'Duurzaamste stad' bevat veel meer acties en maatregelen dan we hier kunnen vermelden. Voor meer informatie verwijzen we naar onze speciale website: www.duurzaamstestad.nl

ONDERWIJS EN JEUGD

Bestrijding van taal- en onderwijsachterstanden

In ons Integraal jeugdbeleid hebben we in 2008 veel aandacht besteed aan de bestrijding van taal- en onderwijsachterstanden. Dat deden we met een specifiek programma voor vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) gericht op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven en professionalisering van de beroepskrachten. In 2008 is het aantal peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en basisscholen dat meedoet aanzienlijk verhoogd, waardoor we meer doelgroepkinderen bereiken.

Centra voor Jeugd en gezin (CJG)

Vanaf september 2007 zijn er zes Centra voor Jeugd en Gezin in ontwikkeling in de volgende wijken: Beijum, Indische buurt/De Hoogte, Oosterpark, Paddepoel/Selwerd/Tuinwijk, Vinkhuizen en Lewenborg. De laatste twee zijn in 2008 van start gegaan. Via de CJG's willen we ondersteuning en advies bieden afgestemd op de vraag van de ouders: lichte begeleiding aan een breed publiek en intensieve ondersteuning aan gezinnen die dat nodig hebben. De Groningse CJG's voldoen volgens de minister aan het landelijke referentiemodel. In 2008 hebben we gewerkt aan de verdere inrichting van CJG's. Ook hebben we met de andere Groningse gemeenten en de provincie afspraken gemaakt over samenwerking en verantwoordelijkheden.

Vaker buiten spelen

Het is belangrijk dat kinderen buiten spelen. Om dit te bevorderen is vorig jaar één miljoen euro ter beschikking gesteld (500 duizend euro in 2008 en in 2009). In december 2008 is het uitvoeringsplan Speelruimtebeleid 2008 en 2009 door de raad vastgesteld, met concrete plannen voor diverse buurtspeel- en sportvoorzieningen. De plannen zijn gemaakt in overleg met de buurtbewoners, speeltuinverenigingen en scholen. In 2009 start de uitvoering.

Opnieuw minder voortijdig schoolverlaters

In 2008 zijn we er opnieuw in geslaagd het aantal voortijdig schoolverlaters terug te brengen. Dat danken we mede aan de aanstelling en inzet van onze preventied medewerkers, die op vier locaties van het Alfa-college en het Noorderpoortcollege actief zijn. Onze doelstelling met betrekking tot het voortijdig schoolverlaten is in 2008 ruimschoots gehaald. Het percentage is gedaald van 3,9% in 2007 naar 2,7% in 2008.

Nieuwbouw VMBO Noordoost

In januari 2008 is het stedenbouwkundig plan voor de nieuwbouw VMBO-Noordoost vastgesteld. Daarna zijn, in samenwerking met de schoolbesturen en FC Lewenborg de architectonische ontwerpen voor de school en het sportgebouw gemaakt. In de tussentijd zijn de twee kunstgrasvelden aangelegd. In het najaar zijn ze in gebruik genomen.

Verzelfstandiging Openbaar onderwijs

In 2008 is de discussie over de toekomst van het Openbaar Onderwijs in de stad Groningen afgerond. Na verschillende constructieve debatten in de stad met ouders, leerlingen, directies, (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraden en raadsleden heeft dit ertoe geleid dat de raad in september 2008 heeft besloten om het openbaar onderwijs te verzelfstandigen. Op 1 januari 2010 zal de Stichting Openbaar Onderwijs Stad Groningen van start gaan.

WELZIJN EN ZORG

Dwarsverbanden in vitale buurten

Ons programma 'Vitale buurten' is gericht op afstemming en het leggen van dwarsverbanden tussen alle welzijns- en zorgactiviteiten in de buurt. We richten ons daarbij op de veertien prioritaire wijken. Via het Lokaal Akkoord leveren ook de corporaties belangrijke bijdragen. Enkele belangrijke projecten in 2008:

- Het vergroten bewonersinbreng in Selwerd via de dialoogmethode
- Uitbreiding van het aantal klankbordgroepen onder ouders.

Vrijwilligersbeleid en mantelzorg

In 2008 hebben we een collectieve verzekering voor vrijwilligers afgesloten. Ook is er een digitaal handboek voor vrijwilligers ontwikkeld. Ons Mantelzorgbeleid is relatief nieuw. In 2008 richtten we de Werkplaats Mantelzorg op, waarin de zorgaanbieders samenwerken en ervaringen uitwisselen.

Wijkservicegebieden in zes wijken

In 2008 hebben we in samenwerking met bewoners en corporaties in zes wijkvernieuwingswijken wijkservicegebieden gerealiseerd (Corpus den Hoorn, De Wijert, Vinkhuizen, Paddepoel, Hoogkerk en Oosterpark). In de wijkservicegebieden worden de functies van de verschillende aanbieders van welzijn, wonen en zorg in samenhang aangeboden.

STIPS leveren waardevolle bijdrage

In 2008 hebben we de STIPs (steun- en informatiepunt) geëvalueerd. Daaruit bleek dat de STIPs nuttig en waardevol zijn. Daarom is besloten om ze ook in de andere wijkservicegebieden te implementeren, en ze samen met de bewoners verder te ontwikkelen.

Gezinnen met problemen

In 2008 hebben we op verschillende manieren en langs verschillende wegen aandacht geschonken aan gezinnen met (opvoedings)problemen. Met de ontwikkeling van de Centra voor Jeugd en Gezin, de spil in de zorg voor de jeugd, hebben we op dit terrein belangrijke stappen gezet. De CJG's verzorgen signalering, advies en informatieverstrekking aan ouders, jongeren en hulpverleners, er zijn spreekuren en het outreachend werken is verder vormgegeven. Ook is er een proef met een opvoedingondersteuningsprogramma (Triple P) gestart. Het is nog te vroeg om te beoordelen in hoeverre we daadwerkelijk voorkomen dat opvoedingsvragen leiden tot ernstiger problemen. Wel concluderen we dat er toegankelijke plekken zijn bijgekomen waar gezinnen terecht kunnen met vragen en problemen.

Vlotte procedures

Wanneer mensen zorg en/of voorzieningen aanvragen, hebben ze die meestal op korte termijn ook daadwerkelijk nodig. Met diverse ketenpartners en leveranciers hebben we afspraken gemaakt over eenvoudiger administraties en vlottere procedures. Zo hebben we met het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) afgesproken om gecombineerde aanvragen AWBZ/WMO op één plek in behandeling te nemen. Eenvoudige aanvragen worden direct door consulenten afgehandeld, zonder tussenkomst van het indicatieorgaan. Hierdoor zijn de afhandelingstermijnen aanzienlijk verkort. Verder hebben we ervoor gezorgd dat de StadJers nu ook bij andere loketten van de gemeente informatie kunnen krijgen over wonen, welzijn en zorg.

Tevredenheid over Huishoudelijke Verzorging

Samen met de adviesorganen hebben we in 2008 het eerste jaar Huishoudelijke Verzorging geëvalueerd. 95% van de cliënten was tevreden over de manier waarop de aanvraag in behandeling is genomen. De termijn van aanvraag tot en met besluit was gemiddeld drie weken (wettelijk maximaal 8 weken). In het voorjaar hebben we meegedaan aan het landelijke cliënttevredenheidsonderzoek over de herindicaties voor Huishoudelijke Verzorging. De cliënten geven onze dienstverlening een hoog cijfer: gemiddeld 8,3. Op de meeste onderdelen van het onderzoek scoren we boven de landelijke gemiddelden. De herindicaties ronden we in 2009 af.

GEZONDHEID

Meer bewegen, minder wegen

Ook in Groningen neemt het aantal mensen met overgewicht toe. Daar proberen we wat aan te doen, in het bijzonder bij de jeugd in de prioritaire wijken. De medewerkers van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) meten en wegen jaarlijks de leerlingen in de groepen 2 en 6 van het Basisonderwijs en in de 2e klas van het Voortgezet Onderwijs. Als dat nodig is, krijgen ouders en kinderen (gespecialiseerde) begeleiding bij het aanpassen van hun leefstijl. Een van de doorverwijsmogelijkheden is Bslim Kids, een speciaal bewegingsprogramma voor kinderen van 8-12 jaar met (dreigend) overgewicht en/of een ongezonde leefstijl. Bslim Kids bieden we aan in negen wijken.

Knip uit de jeugdgezondheidszorg

Eind 2007 zijn we begonnen met de organisatorische integratie van de Stichting Jeugdgezondheidszorg Groningen (0-4 jaar) en de GGD (4-19 jaar). In 2008 is hier constructief aan gewerkt. Op 1 januari 2009 was de integratie een feit. De circa 200 JGZ-medewerkers zijn overgegaan naar de gemeente Groningen. Daarmee is de lang bestaande knip uit de gezondheidszorg voor 0-19 jarigen gehaald en de continuïteit van zorg beter geborgd.

SPORT

Meer sportaccommodaties, meer tevreden gebruikers

In 2008 hebben we veel nieuwe sportvoorzieningen gerealiseerd en bestaande gerenoveerd. We noemen de nieuwe kunstgrasvelden op de sportparken Hoogkerk, Lewenborg (twee velden), Coendersborg en Stadspark; het nieuwe korfbalveld op sportpark De Wijert, de renovatie van sporthal Vinkhuizen en zwembad De Parrel. Onze medewerkers in de sportaccommodaties krijgen trainingen in klachtgerichtheid. Niet zonder resultaat: het aantal klachten over Karding is met de helft verminderd (van 76 in 2006 tot 38 in 2008).

CULTUUR

Topjaar Groninger Museum

Voor het museum was 2008 een topjaar wat betreft het aantal bezoekers. Ruim 256 duizend mensen bezochten de tentoonstellingen Russische Sprookjes, Go China! Assen-Groningen en Waterhouse.

Groninger Forum

In 2008 zijn de plannen voor het Groninger Forum nader uitgewerkt. Door het Groninger Forum is een voorlopig bedrijfsplan met een exploitatieopzet ontwikkeld. Het organisatie- en besturingsmodel van het Forum is verder ontwikkeld. In 2008 organiseerde het Forum de zeer druk bezochte Election Night (presidentsverkiezingen in de VS) in de Stadsschouwburg en het festival Viva la focus, waarin negen gemeenteraadsleden met mobiele telefoons een film maakten over de stad en haar inwoners. De film ging op 11 april in première in bioscoop Images op het allereerste Dutch Mobile Film Festival.

Twee bijzondere verjaardagen

In 2008 bestond de Muziekschool 150 en de Stadsschouwburg 125 jaar. Beide verjaardagen werden passend gevierd. De Muziekschool deed dat met een projectweek en een slotuitvoering op het Waagplein. De Stadsschouwburg vierde het 125 jarig bestaan met een aansprekende programmering (met onder andere Sascha Walz, Grande dames) en een 24-uurs cabaretmarathon.

Jongeren(pop)cultuur

Cultuur is voor iedereen. Met ons Actieplan Cultuurbereik richten we ons specifiek op VMBO-jongeren. Vanuit het actieplan subsidieerden we Groverpop, dat 2008 actief is geweest met o.a. Noorderslag/Eurosonic, Slag van Groverpop, Bevrijdingsfestival, Noordschok, Groninger Popprijs, samenwerking met de Kunstbende en de Popschool, PopNL Awards, Noorderzon en fysieke ondersteuning aan muzikanten, bands en festivals. Ook hebben we via het Actieplan Cultuurbereik in 2008 subsidie gegeven aan Yet set/All stars, Music and Fun, New Attraction, Noorderbattle, Kunstbende en het Jonge Hartenfestival.

INTEGRATIE

Verkleinen taalachterstand

Een speerpunt in ons integratiebeleid is het verbeteren van de positie van migranten op de arbeidsmarkt. Daarvoor is het belangrijk dat de nieuwkomer in Groningen onze taal voldoende beheerst. Nieuwkomers onder de 18 jaar die het Nederlands niet goed beheersen, kunnen gebruik maken van speciale voorzieningen in het basis- en voortgezet onderwijs, de zogenaamde prisma- en schakelgroepen (onderdeel van het Integraal Jeugdprogramma). Voor analfabete allochtonen organiseerden we in 2008 laagdrempelige wijkgerichte alfabetiseringstrajecten. Voor hoger opgeleide nieuwkomers die het Nederlands onvoldoende beheersen subsidiëren we 16 plaatsen in het voorbereidend jaar hoger onderwijs.

STAD & STADHUIS

Tien belangrijkste producten bij alle loketten

De gemeentelijke organisatie is opgedeeld in 'diensten', die in Groningen allemaal op een andere plek in de stad zitten! Voor de burger is dat niet handig. In het kader van de verbetering van de gemeentelijke dienstverlening hebben we daarom besloten dat de belangrijkste producten van de gemeente op alle locaties beschikbaar moeten zijn. In 2008 zijn we met diensten DIA, HVD, ROEZ en SOZAWE gestart met een pilot. Bij onze loketten aan de Kreupelstraat, het Hanzeplein, het Gedempte Zuiderdiep, de Eendrachtsskade en de Zaagmuldersweg zijn vanaf oktober 2008 onze tien belangrijkste producten verkrijgbaar:

1. Aanvragen Stadspas (B en C kaart)
2. Aanvragen uittreksel GBA
3. Aanvragen Bezoekerspas
4. Aanvragen Huisvuilpas
5. Afspraak maken reizigersadvies
6. Afspraak maken inzage bouwdoos
7. Doorgeven verhuizing
8. Aanmelden grofvuil
9. Melding Beheer en Verkeer
10. Melding Overlast en Zorg

BEDRIJFSVOERING

Medewerkers

Eind 2008 telde de gemeente 2962 fte's (full-time equivalenten). In 2008 nam de formatie bij de gemeente Groningen toe met 112 fte's. De toename van de formatie is grotendeels een gevolg van uitbreiding van onze wettelijke taken (inburgering, duurzaamheid), onze sterkere inzet op regionale samenwerking (hulpverleningsdienst) en de versterking van onze centrale inkooporganisatie. Overigens is niet de volledige formatie ook daadwerkelijk ingevuld (door ziekte of omdat sommige vacatures moeilijk vervulbaar zijn). Als het nodig is werken we dan met inhuurpersoneel.

We streven naar een evenwichtige opbouw van ons medewerkersbestand. Daarom besteden we onder andere extra aandacht aan de instroom van jongeren en vrouwen. Bij de nieuwe medewerkers is het aandeel jongeren onder de 30 jaar verdubbeld t.o.v. 2003. Eind 2008 was 41,8% van onze medewerkers vrouw, in de hogere functies was dat 25,7%. Ook deze percentages zijn de laatste jaren gestegen.

Inkoop

In 2008 hebben we gewerkt aan de professionalisering van de gemeentelijke inkooporganisatie. Dat was nodig omdat we efficiënt en scherp willen inkopen en omdat we moeten voldoen aan (nieuwe) wettelijke eisen (aanbestedingen).

Samenwerking met Ten Boer

2008 was het tweede jaar waarin onze ambtelijke organisatie ook werkt voor de gemeente Ten Boer. De meeste medewerkers van de gemeente Ten Boer zijn hiertoe in 2008 bij de gemeente Groningen in dienst gekomen. In beide gemeenten is grote tevredenheid over de (samen)werking. Eind 2008 is de beschrijving van de afstemmingsprocessen tussen beide gemeenten afgerond, vastgelegd in een borgingssysteem en vastgesteld. Hiermee is de basis gelegd voor de certificering van ons samenwerkingsmodel. Dat gebeurt in 2009. Afgesproken is dat we na drie jaar - dus na 2009 - de financiële aspecten van de samenwerking gezamenlijk evalueren.

FINANCIËN

In dit laatste hoofdstuk informeren wij u beknopt over de inkomsten en uitgaven van de gemeente in 2008. De rekening 2008 sluiten we af met een voordelig saldo van 42,2 miljoen euro. Hieronder leest u waaraan dat resultaat te danken is en wat we ermee willen doen.

Inkomsten en uitgaven

Bedragen in euro's	Rekening 2007	Begroting 2008	Rekening 2008
Totaal uitgaven (excl. Investerings RO/EZ)	828.838.000	851.088.000	845.314.000
Totaal uitgaven per inwoner	4.536	4.651	4.583
Investerings (excl. grondexploitatie)	58.116.000	49.688.000	63.223.000
Investerings per inwoner	318	272	342
Opbrengst gemeentelijke belastingen	44.378.000	44.823.000	45.770.000
Opbrengst gemeentelijke belastingen per inwoner	243	245	248
Algemene Uitkering Gemeentefonds	216.493.000	224.044.000	233.429.000
Algemene Uitkering Gemeentefonds per inwoner	1.185	1.224	1.266

Voordelig saldo

De rekening 2008 sluiten we af met een voordelig saldo van 42,2 miljoen euro. Het voordelige saldo is uit te splitsen in concern, dienst en bijzonder resultaat.

Bedragen in miljoenen euro's	
I Concernresultaat	27,4
II Dienstreultaat	0,8
III Bijzonder resultaat	14,1
Totaal	42,2

Hieronder een toelichting op hoofdlijnen. Uitgebreide toelichtingen zijn te vinden in de rekening zelf.

Concernresultaat

Bedragen in miljoenen euro's	
Nog niet besteed geld voor nieuw beleid	10,8
Algemene uitkering Rijk	2,2
Dividend ESSENT / Afkoopsom ESSENT	5,4
Financieringsfunctie	1,5
OZB opbrengst	0,6
Slot- en nacalculaties	2,8
Rente reserves en voorzieningen / exploitatierekeningen	2,0
Exploitatie Preadiniussingel, gebouw Natuurmuseum	-1,0
Diverse kleine voordelen	3,1
Totaal concernresultaat	27,4

Nog niet besteed geld voor nieuw beleid

In de begroting reserveren we elk jaar geld voor nieuw beleid. In de praktijk blijkt het niet altijd nauwkeurig te voorspellen wanneer het geld daadwerkelijk uitgegeven wordt. In 2008 is 10,8 miljoen euro nieuw beleid geld niet besteed.

Algemene Uitkering van het Rijk

We hebben een hogere Algemene Uitkering van het Rijk ontvangen. Dit voordeel bestaat uit de uitkering over de jaren 2006 en 2007, landelijke en plaatselijke volume ontwikkelingen en integratie uitkeringen.

Dividend van Essent

Als aandeelhouder ontvangt de gemeente elk jaar dividend van Essent. In 2008 keerde Essent een extra dividend uit. In totaal ontvingen we 10,7 miljoen euro van Essent; dat was 5,4 miljoen meer dan begroot.

Dienstresultaten

De financiële resultaten in beleidsuitvoering komen in de rekening tot uitdrukking in de dienstresultaten en in 'bijzondere resultaten' (zie verderop). Resultaten in de beleidsuitvoering ontstaan doordat ten opzichte van de begroting de kosten en/of de uitgaven meevallen.

Bedragen in miljoenen euro's	
BSD	0,2
Concerttreasury	0,1
DIA	-0,4
DSW	-
HVD	-0,1
MD	0,5
OCSW	2,1
RO/EZ	1,5
SOZAWE	-3,1
Subtotaal Dienstresultaten	0,8

De grootste afwijkingen zien we bij OCSW, RO/EZ en SOZAWE. Bij OCSW gaat het om voordelen bij de onderwijshuisvesting. Bij RO/EZ ontstaat het voordeel door de goed gevulde opdrachtenportefeuille. Het nadeel bij SOZAWE ontstaat o.a. doordat het aantal bijstandsuitkeringen minder is gedaald dan verwacht en doordat de gemiddelde uitkering hoger was.

Bijzondere resultaten

De 'bijzondere resultaten' gaan over beleidsonderwerpen waarvan de raad bij eerdere gelegenheden heeft besloten dat eventuele positieve resultaten in principe beschikbaar dienen te blijven voor het oorspronkelijke doel.

Bedragen in miljoenen euro's	
Centrale ICT Organisatie (CIO)	1,0
WMO WVG/HV	1,6
Grondzaken	2,0
Onderhoud Stadsbeheer	1,4
Volkshuisvesting	3,6
Bouwleges	2,8
Parkeren	0,7
Afvalstoffenheffing	0,9
Overig	0,1
Subtotaal Bijzondere resultaten	14,1

De grootste bedragen zien we bij WMO, Stadsbeheer en Volkshuisvesting. Het voordeel op WMO WVG/HV is een gevolg van lagere kosten voor collectief vervoer en lagere kosten bij het verstrekken van rolstoelen. Het voordeel bij Stadsbeheer heeft ermee te maken dat we voor diverse werkzaamheden pas volgend jaar de rekening krijgen. Het resultaat op Volkshuisvesting is een begrotings-technisch resultaat. Het voordeel op de afvalstoffenheffing danken we vooral aan de verbeterde inzameling van oud papier, waardoor we 3400 ton minder huishoudelijk restafval is ingezameld.

Bestemming voordelig saldo**Vrij te besteden**

Van het voordelige saldo is voor in totaal 35,4 miljoen euro al bij eerdere gelegenheden door de raad de bestemming bepaald. Voor 12 miljoen euro heeft uw raad besluiten genomen bij de begroting 2009. Verder is besloten dat het nog niet bestede geld voor nieuw beleid grotendeels voor het oorspronkelijke doel beschikbaar blijft. Er is ook een aantal zaken waarover we nu al moeten besluiten. Per saldo is er nog 3,7 miljoen vrij te besteden.

Bedragen in miljoenen euro's	
Voordelig saldo	42,2
Al bestemd bij de begroting 2009	-12,0
Ongewijzigde bestemming nieuw beleid	-8,1
Ongewijzigde bestemming 'bijzondere resultaten' *	-9,5
Overige raadsbesluiten	-1,5
Mutaties in de reserves	-4,5
Noodzakelijke uitgaven op dit moment	-2,9
Bestemmen in de begroting 2010	3,7

* Het college stelt voor de voordelige dienst- en bijzondere resultaten dit jaar deels (samen 7,9 miljoen euro) niet beschikbaar te houden voor het oorspronkelijke doel, maar in de begroting 2010 op basis van een integrale afweging over de bestemming ervan te besluiten.

Het college wil zoveel mogelijk van het vrij besteedbare budget bestemmen in de komende begroting 2010, omdat dan, samen met de raad, een integrale afweging gemaakt kan worden van alle uitgaven. Ook in het licht van de verslechterende financiële positie van de gemeente als gevolg van de kredietcrisis en de recessie.

COLOFON

Gemeente Groningen
Bestuursdienst
Waagstraat 1
Postbus 20001
9700 PB Groningen
Telefoonnummer: 050-3677674
Website gemeente Groningen: www.groningen.nl
E-mail: bestuursdienst@bsd.groningen.nl

Redactie:
Frenay Communicatie, Groningen
Grafische vormgeving:
Sandro Kortekaas, Groningen
Lay-out:
Studio van Stralen, Groningen
Foto's:
Dienst RO/EZ, Ger Roosjen, Groningen
Sandro Kortekaas, Groningen
Jeroen van Kooten, Groningen
Diverse niet bij naam genoemde fotografen
Drukwerk:
Roto Smeets Grafiservices, Utrecht

